

Beleidsstuk dyslexie

September 2019

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
1 Screening en signalering.....	3
1.1 Groep 1	3
1.2 Groep 2	3
1.3 Groep 3	3
1.4 Groep 4 t/m 8	4
2 Interventies.....	4
2.1 Remediërende interventies.....	5
2.2 Compenserende interventies	5
2.3. Dispenserende maatregelen	6
3 Onderzoek	6
3.1 Diagnostiek via de zorgverzekering	6
3.2 Individueel onderzoek particulier	7

Inleiding

Het dyslexiebeleid van Saltoschool Reigerlaan is gebaseerd op de adviezen die worden gegeven in het landelijke masterplan voor dyslexie. Per groep wordt beschreven welke toetsen er worden afgenomen, daarbij wordt aangegeven of de toetsen door de hele groep worden gemaakt of alleen door de risicoleerlingen dyslexie. Ook worden de interventies en hulpmiddelen beschreven en wordt er ingegaan op de mogelijkheden tot onderzoek naar dyslexie.

1 Screening en signalering

Met de ouders van alle leerlingen die op school gaan starten wordt een intakegesprek gevoerd door de intern begeleider (ib-er). In dat gesprek wordt de leerling in beeld gebracht. Er wordt onder andere geïnformeerd of er lees- en/of spellingproblemen in de familie voorkomen en hoe een leerling tot dusver nieuwe dingen heeft geleerd. Deze gegevens worden als eerste signaal gebruikt. In de groepen 1 tot en met 8 wordt de ontwikkeling van de leerlingen nauwlettend gevolgd, zo ook de ontwikkeling op het gebied van taal (lezen en spellen). In dit hoofdstuk wordt beschreven op welke manier de leerlingen worden gevolgd met betrekking tot taal.

1.1 Groep 1

Vanaf groep 1 worden leerlingen gevolgd via het leerlingvolgsysteem. Hier op school wordt KIJK! gebruikt. Middels het observeren van verschillende kijklijnen wordt de ontwikkeling van de leerling in beeld gebracht, zo ook de talige ontwikkeling. De leerkracht vult bij risicoleerlingen dyslexie de Screeningslijst dyslexie groep 1 in.

Drie maal per jaar worden alle leerlingen door de leerkracht met de ib-er besproken. Tijdens deze besprekingen wordt de ontwikkeling van de leerlingen besproken.

1.2 Groep 2

In groep 2 wordt de lijn van groep 1 voortgezet. De leerlingen worden middels de Kijklijnen geobserveerd en de gegevens worden vastgelegd middels het registratiesysteem van KIJK!

De leerkracht vult bij risicoleerlingen dyslexie de Screeningslijst dyslexie groep 2 in. Drie maal per jaar worden alle leerlingen door de leerkracht met de ib-er besproken. Tijdens deze besprekingen wordt de ontwikkeling van de leerlingen besproken.

1.3 Groep 3

Vanuit de aanvankelijk leesmethode Lijn 3 toetst de leerkracht in oktober en mei de volgende onderdelen: letterkennis, woorden lezen en zinnen lezen.

In de groepen 3 is tweemaal per jaar (in januari/februari en in mei/juni) een toetsmoment voor alle leerlingen. Bij alle leerlingen wordt de AVI en de Drie Minuten Toets (DMT) afgenomen. De AVI is een leestoets op tekstniveau, de DMT is een leestoets op woordniveau. Tevens wordt tweemaal per jaar de Cito

spellingtoets afgenomen. Van de spellingtoets wordt een categorieanalyse gemaakt, zodat duidelijk wordt op welke categorie een leerling uitvalt. De citotoetsen zijn bedoeld als signaleringsinstrument en niet als beoordelingsinstrument.

Drie maal per jaar worden alle leerlingen door de leerkracht met de ib-er besproken. Tijdens deze besprekingen worden ook de toetsresultaten en de sreeningslijsten van de leerlingen besproken. In hoofdstuk 2 worden de interventies beschreven die ingezet kunnen worden.

1.4 Groep 4 t/m 8

In de groepen 4 tot en met 7 is er tweemaal per jaar (in januari/februari en in mei/juni) een toetsmoment voor alle leerlingen. Bij alle leerlingen wordt de AVI en de Drie Minuten Toets (DMT) afgenomen. De AVI is een leestoets op tekstniveau, de DMT is een leestoets op woordniveau. Tevens wordt tweemaal per jaar de Cito spellingtoets afgenomen. Van de spellingtoets wordt een categorieanalyse gemaakt, zodat duidelijk wordt op welke categorie een leerling uitvalt. De citotoetsen zijn bedoeld als signaleringsinstrument en niet als beoordelingsinstrument.

Voor de risicoleerlingen zijn er twee extra toetsmomenten met betrekking tot lezen, in de herfst de *tussenmeting 1* en in de lente de *tussenmeting 2*. Dit extra toetsmoment is bedoeld om te checken in hoeverre de interventies die zijn ingezet effectief zijn gebleken. Indien een leerling op spelling uitvalt en een extra toetsmoment wenselijk is, wordt er gebruik gemaakt van het PI-dictee.

Drie maal per jaar worden alle leerlingen door de leerkracht met de ib-er besproken. Tijdens deze besprekingen worden ook de toetsresultaten van de leerlingen besproken. In hoofdstuk 2 worden de interventies beschreven die ingezet kunnen worden. De leerkracht hanteert een lijst met observatiepunten bij lezen en spellen.

2 Interventies

In het vorige hoofdstuk was te lezen op welke manier we de taalontwikkeling van leerlingen volgen, in dit hoofdstuk beschrijven we de interventies die we inzetten.

We maken onderscheid tussen:

- remediërende interventies,
- compenserende interventies,
- dispenserende maatregelen.

Remediërende interventies hebben als doel de achterstand die een leerling heeft kleiner te maken.

Compenseerde interventies zijn bedoeld om het onderwijs voor de leerlingen wat makkelijker en aangenamer te maken.

Dispenserende maatregelen houden in dat een leerling ontheffing krijgt van bepaalde opdrachten.

Indien we een leerling kenmerken als 'risico leerling', zien we kenmerken van dyslexie en zullen we hem behandelen alsof hij dyslexie heeft. Bij het bepalen of een leerling een risicoleerling is wordt vooral gekeken naar de DMT, maar ook naar spelling. Indien DMT V- of V is wordt de leerling gezien als risicoleerling.

Maar ook de leerlingen met een IV of III score, terwijl andere vakken (zoals rekenen) wél op niveau (of hoger) zijn, worden door de leerkracht goed gemonitord.

Voor de interventies die we inzetten is het dus niet relevant te weten of een leerling daadwerkelijk gediagnosticeerd is, of slechts de kenmerken van dyslexie heeft. In hoofdstuk 3 gaan we verder in op de diagnostiek.

2.1 Remediërende interventies

Als een leerling uitval heeft bij technisch lezen en spelling, willen we in eerste instantie vooral investeren in het verbeteren van lees- en spellingsniveau.

Hieronder volgt een opsomming van interventies die we inzetten;

- in groep 2 krijgen deze leerlingen een voorschotbenadering volgens het landelijk protocol dyslexie. Dit houdt in dat zij extra oefening krijgen in letterkennis en fonemisch bewustzijn;
- vanaf groep 3 (na de eerste Cito-ronde) wordt Taal in Blokjes (F&L methode) ingezet
- vanaf groep 4 werken de leerlingen volgens aanpak 1 bij Estafette (Estafette is de methode voor technisch lezen), ze krijgen verlengde instructie bij het inoefenen van leesmoelijkheden en meer begeleiding bij het verwerken van de Estafetteopdrachten;
- de leerlingen werken met Vloeiend en Vlot van Estafette, om de leesmoelijkheden extra in te oefenen;
- de leerlingen werken naast de methode Estafette met de F&L methode Taal in Blokjes;
- het inoefenen van deelvaardigheden voor het technisch leesproces, bijvoorbeeld letters flitsen of woordflitsen;
- investeren in het automatiseren van het leesproces, door het lezen van woordrijtjes (liefst dagelijks);
- verlengde instructie bij spelling en begrijpend lezen;
- gebruik maken van de software voor extra oefeningen op het gebied van spelling;
- inzetten van de uitlegkaarten van spelling; hierop kunnen de leerlingen zien welke strategie ze moeten toepassen voor een correcte spelling;
- inzetten van een zoekboekje taal
- indien blijkt dat een leerling specifieke uitval heeft kan er een (groeps-)handelingsplan opgesteld op het gebied van spelling en/of technisch lezen.
- Inzetten van Claroread: een voorleesprogramma vanaf groep 5.

2.2 Compenserende interventies

Ondanks alle remediërende interventies kunnen leerlingen nog een achterstand hebben op het gebied van lezen of spelling. Dat kan belemmerend zijn voor andere schoolse vaardigheden. Daarom zetten we ook tal van compenserende interventies in, te weten;

- teksten en toetsen kunnen worden vergroot;
- de methodetoetsen en Cito-toetsen worden beoordeeld op dat wat getoetst wordt. Bijvoorbeeld bij een topotoets niet op taal/schrijffouten;
- bij een digitale topotoets zoals in Blink leest de leerling de antwoorden op en typt de leerkracht de antwoorden in;

- voor sommige leerlingen is het beter om een toets mondeling af te nemen;
- voor het maken van alle toetsen kunnen de leerlingen 20% extra tijd krijgen;
- bij het maken van een dictee krijgen de leerlingen de mogelijkheid om hun eigen werk nog eens te controleren en eventueel te verbeteren;
- de teksten van zaakvakken kunnen vooraf worden voorgelezen, dat kan zowel thuis als op school gebeuren, dit kan ook met behulp van Clareoed gebeuren;
- bij de Cito-Eindtoets in groep 8 kan een ingesproken en vergrote versie worden aangevraagd. De leerlingen hebben ook bij deze toets recht op 20% extra tijd.

2.3. Dispenserende maatregelen

- het aantal oefeningen bij spelling wordt beperkt;
- de leerling leest minder pagina's of op een lager niveau
- bij de Cito-toetsen worden de teksten van begrijpend lezen vooraf door de leerlingen zelf gelezen, waarna de leerlingen de vragen gaan beantwoorden;

Deze maatregelen zijn op een dyslexiekaart vastgelegd per leerling: een (inval-) leerkracht gebruikt de kaart. De kaart gaat mee naar de volgende groep: iedereen weet snel wat er bij deze leerling voor maatregelen genomen mogen worden.

3 Onderzoek

Onderzoek doen naar dyslexie is voor ons als school niet noodzakelijk, eerder heeft u al kunnen lezen dat we de leerlingen waarbij dyslexie is gediagnosticeerd en leerlingen met kenmerken van dyslexie dezelfde behandeling geven. Toch kan het in bepaalde gevallen goed zijn om onderzoek te laten verrichten. Een onderzoek naar dyslexie kan op twee verschillende manieren. Dit kan via de zorgverzekering of particulier.

3.1 Diagnostiek via de zorgverzekering

Indien een leerling in aanmerking komt voor diagnostiek via de zorgverzekering, is het in vrijwel alle gevallen raadzaam hier gebruik van te maken. Het zal de interventies op school niet beïnvloeden, maar voor de compenserende maatregelen bij de Cito-Eindtoets en voor extra begeleiding op het voortgezet onderwijs is het noodzakelijk een dyslexieverklaring te hebben.

Informatie Enkelvoudige Ernstige Dyslexie

Onder ernstige enkelvoudige dyslexie wordt het volgende verstaan;

Ernstige: de score van de DMT moet drie keer een V- zijn óf drie keer een V bij de DMT in combinatie met drie keer een V- bij spelling.

Enkelvoudige: er is geen sprake van een andere leer- of ontwikkelingsstoornis.

Vanaf 1 augustus 2014 zijn scholen/schoolbesturen verantwoordelijk voor het bieden van zorg voor passende ondersteuning van leerlingen met lees- en spellingsproblemen en dyslexie (EED). De gemeente Eindhoven hanteert een andere werkwijze bij EED.

De Eindhovense werkwijze vanaf 1 januari 2017

School signaleert problemen bij kind op het gebied van lezen en/of spellen.

1. School onderneemt de benodigde acties om de lees- en spellingsontwikkeling van het kind op niveau te krijgen en bespreekt acties met ouders.
2. School bouwt een leesdossier op dat voldoet aan de eisen voor het aanvragen van een onderzoek naar EED en levert dat aan bij ouders met het advies om een gecontracteerde aanbieder van dyslexiezorg te benaderen.
3. Ouders kiezen aanbieder van dyslexiezorg en gaan hier met het leesdossier naar toe.
4. De aanbieder van dyslexiezorg screent op volledigheid van het leesdossier.
5. Indien volledig, dan stuurt de aanbieder een verzoek tot toewijzing voor onderzoek en behandeling naar de betreffende gemeente.
6. De gemeente stuurt goedkeuring voor de zorg naar de aanbieder.

Heeft u vragen over de werkwijze bij dyslexiezorg, neem dan contact op contracteringjeugdzorg@eindhoven.nl

3.2 Individueel onderzoek particulier

Doelgroep

Indien een leerling niet in aanmerking komt voor een onderzoek via de zorgverzekering en het groepsonderzoek op school, staat het ouders vrij om een individueel particulier onderzoek te laten verrichten bij een daarvoor erkend instituut.

Aanvraag

Ouders vragen het onderzoek aan, maar hebben van school het leesdossier van hun leerling nodig. In dat dossier is te zien hoe het leerling scoort en wat de school heeft gedaan om de uitval te minimaliseren.

Onderzoek

Het onderzoek bestaat uit een intelligentieonderzoek en een aanvullend leesonderzoek.

Uitslag

Ouders worden in vrijwel alle gevallen middels een verslag en gesprek geïnformeerd over de uitslag van het onderzoek. Het is wenselijk dat de school een kopie van het onderzoeksverslag krijgt, omdat daar handelingsadviezen in staan.

Behandeling

Ouders kunnen er voor kiezen om hun leerling middels Remedial Teaching (RT) te laten begeleiden. Binnen het Saltobestuur is de afspraak gemaakt geen verlof te verlenen voor RT onder schooltijd indien dit buiten het schoolgebouw plaats vindt. Een aantal aanbieders verzorgen de behandeling op school. De kosten van de RT komen voor rekening van ouders.